

Any XIV

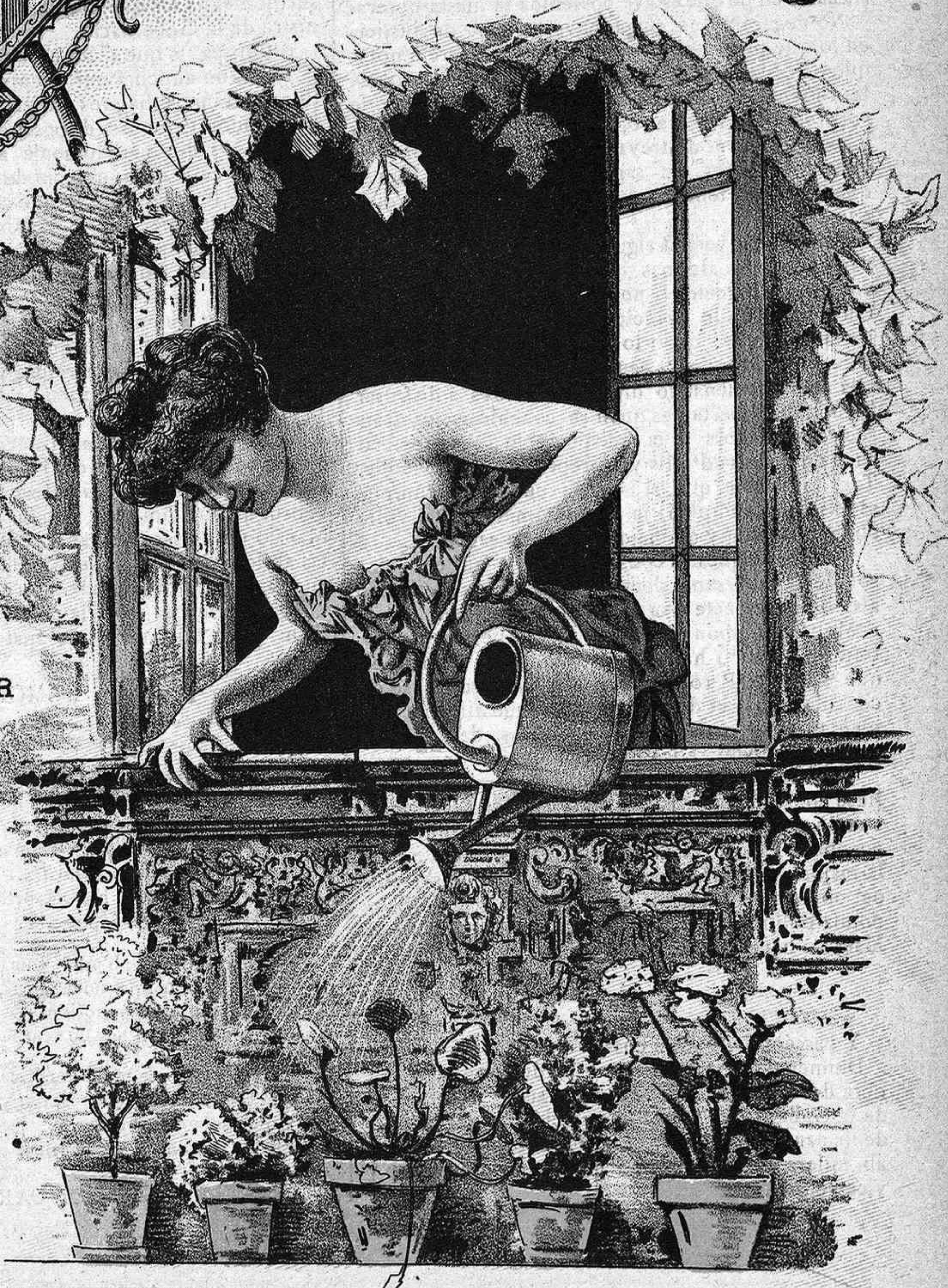
Barcelona 16 de Maig de 1901

CANSSO PCPULAR

“Totas las noyas
 —al demati
 s’ alsan y regan
 s’ alsan y regan...
 Totas las noyas
 —al demati
 s’ alsan y regan
 —lo seu jardí.”

Totas las noyas
 —del llit saltant
 fan la rialleta
 fan la rialleta...
 Totas las noyas
 —del llit saltant
 fan la rialleta
 —al seu aymant.

CRONICA

Ja hem surtit del *bullit* de las *huelgas*. Aquella questió qu' havia comensat de per riure, s' havia anat complicant *burla burlando*, y amensava acabar d' un modo trágich.

La declaració del estat de guerra ha sigut com posar oli en un llum.

Y, bé ó mal receptat l' aixarop de bastó,—que no 'ns importa, ni es tampoch hora de dilucidar'ho,—lo cert es qu' ha calmat las impaciencias de 'ls uns, los excessius entusiasmes de 'ls altres y ha sigut la dutxa d' aygua freda que convenia per rebaixar l' excessiu calòrich de que estava possehida la massa obrera.

No negarém que puga haver'hi *algo* de justicia en lo que pretenen los obrers, pero si farém notar que no es la manera millor d' assegurar l' éxit de las reivindicacions ab que somnian, lo sistema de apedregar fábricas, atropellar carruatjes de metges y coartar lo dret de trevallar als que ho tinguin per convenient, dret tan sagrat per lo menos, com lo que de vagar tenen aquells á qui 'ls hi dongui la gana.

Perqué en veritat sigui dit; las excessos á que van entregarse algunas turbas en los pobles de 'ls voltants de Barcelona, no tenen justificació possible. Quan s' oblida lo principi sobre que 's basa la llibertat moderna; quan lo qui pretén tenir llibertat posa en oblit que 'l seu dret á possehirla acaba allá ahont comensa lo dret de 'ls altres á disfrutar la mateixa llibertat, es quan se conculcan los drets socials y allavors se fa indispensable que la societat surti en defensa d' ells y la repressió es inevitable. Tant inevitable, que, si la forsa pública no complís sa missió, la compliria la societat mateixa, tal volta ab més crueltat y ab major efussió de sanch.

Serveixin aquestas consideracions —qu' enteném son de la més sana doctrina— per fer reflexionar als obrers respecte á sa conducta successiva.

Molt enhorabona qu' adoptin temperaments extréms quan si 'ls hi fassi insostenible la situació en que 's trobin. Pero, guárdinse com d' escaldarse de conculcar lo dret de 'ls demés, perque allavors implantan una tiranía y totas las tiranías, desde la imperial á la democrática, son aborribles.

Y sobre tot, aprenguin, estudihiu forsa y assimilinse coneixements, ja que per medi de la instrucció veurán clar y tal vegada no adoptarán actituds impossibles. Tan es aixís, que creyém fermament que si la majoria de 'ls vaguistas del tramvia haguessin saludat no més los principis més elementals de la Economía política, la decena del 31 de Abril al 10 de Maig no hauria existit á Barcelona.

*
* *

Y passém á un' altra cosa.

Diumenje ha de tenir lloch la divina gracia! Per obra del taumaturch que 'ns ha surtit al ministeri de la Governació, 's farà una edició més del miracle de 'ls pans y 'ls peixos, en virtut del qual resultarà ab milers de vots aquell que no 'n tingui cap y vice-versa.

Diguè en Moret temps enrera que volia qu' aquestas eleccions fossin un modelo de sinceritat, que tenia la pretensió de volguer arribar al extrém de que la votació del próxim diumenje sols tingués un precedent en la historia d' Espanya ó siga las famosas eleccions constituyents del any 69.

En efecte; los propósitos del ministre diumenje 's veurán posats en práctica y podrém apreciar de quin modo cumplirá sa paraula. Per ara, los preparatius no deixan lloch á duptes y es de creure que, cóm de costum, triomfará lo santíssim *encasillat* y la voluntat del poble quedarà de recó.

La máquina electoral ja está á punt de solfa. Los cacichs y arcaldes s han cuydat de ferla anar llatina; los candidats *encasillats* l' han *untada* y diumenje funcionarà ab aquella exactitut maravil'osa, ab aquella regularitat matemática que fa que sempre surtin elegits los que previament va designar lo ministre de la Governació.

¡Pitjor pe 'ls que s' ho prenguin de serio!

Tinch un amich á qui tot aixó sulfura y treu de tino. L' home s' ha prés tan en serio lo paper d' elector honrat, qu' está disposat á no deixarse arrebatat lo vot y diu que diumenje anirá ab lo revólver á la butxaca y ab la intenció de depositar sa voluntat dintre l' urna, costi lo que costi.

Jo li he tret per motiu lo *Don Quijote* electoral y he fet tota mena d' esforços per dissuadirlo de que deixi corre sos bélichs pensaments.

—Ah no; 'm deya ahir— Per cap diner del mon desisteixo d' emetre mon sufragi y no soch ni de 'ls que se 'l venen ni de 'ls que se 'l deixan robar impunement. Votaré á qui voldré y ¡ay del que intenti coartar la meva voluntat, perque amparat ab la llei!.....

Avuy, tot repassant las llistas electorals de la meva circumscripció, en la qual també hi figura aquell caballer *andante* de la *caballeria electoral*, m' hi convenusut de que tampoch votaré aquest cop l' amich Mansió per la senzilla rahó de que figura en las llistas ab lo nom de... *Manso*... ¡*Manso* justament!. Ell que tan *fiero* 's presentava.

Y á la inmensa majoria de 'ls electors de bona fé 'ls hi passa dos quartos del mateix.

RAMON BERENGUER

SORPRESAS

Dius que no es sort, perque ets bella,
qu' hagas trovat un *milord*?...
Si qu' es sort, si, y ben bé sort...
¡que no hi sent de cap orella!

M' han dit qu' ab mi 't vols casar
y si ho sé es perque ho esplicas,
fins m' han dit que notificas...
alli hont no t' hi has de ficar.

Sé que 't posas molt frenética,
que t' enfadas per no res,
y que cada dos per tres ..
fan sis, segons l' aritmética.

M. CARBÓ D' ALSINA.

EVA AL NATURAL

Curs de geografia femenina

LLISSÓ V

Descrita ja l' Assia hermosa
demunt lo cós femení,
dés lo coll que fa glatí
fins á la part més reclosa
qu' ab sa negror misteriosa
atreu l' infelís jovent,
ara 'ns toca anar veyent
un' altra regió important...
Aixís, donchs, desde Llevant,
traslademnos á... Ponent.

Per fer fácil la lliadó,
lo nostre *mapa* tindrà
la bondat de transformá
tota la decoració...

— Dongui una volta en rodó...
¡Aixó es!... ¡Molt ben entés!...—
Dono un milló de mercés
al nostre *mopa* estimat,
que per cert, está dotat
d' un magnífich... *retrocés!*

Som'hi, donchs, concurs atent:
L' Africa maravillosa
es eixa regió grandiosa
que tenim aquí present.
¡Ab quina emoció s' extén
la nostra mirada activa
per aqueixa curva altiva
que trastorna los senderis
dibuixant de 'ls *hemisferis*
la espléndida perspectiva!...

L' Africa, no té senyors
d' Europa la trassa enfática,
ni de la regió asiática
los luxuriosos tesoros.
Pro en cambi, demunt lo dors
de la carnal escultura,
hi ha un poema de finura
y un' altre d' espléndidés;
si aquest en las *ancas* es,
aquell está en la *cintura!*

Comensém l' Africa, donchs,
per la part Septentrional.
Allá 'hont acaba la mata
de cabellera abundant,
hi ha un itsme. L' itsme de Suez
—*clotell* en termes vulgars—
que dona pas á l' Egipte
y es un tan magnífich *pas*
que un *passaria* la vida
¡*passatjer* enamorat!
passant hi parts de rosari
ab un bés á cada *pas!*

Acabada la *passera*,
ve la *España*, imperi gran
que comprén los territoris
d' Egipte, Nubia, Sennaar
y gran part de l' Abissinia,
Es la *España*, oyents amats,
un' altra regió de 'ls somnis
que, com l' India del devant,
té dos parts més montanyosas
si bé aquí al revés d' allá
no acaban las tals ab .. punxa,
sino ab dos *mesetas* suaus
que son pe 'ls ulls regalo
y delicia de las mans.

Entre mitj las dos mesetas
una cordille a hi há
que ve á ser aixís com l' Atlas...
Dú 'l nóm d' *espin dorsal*
ó *espinoda*. Tant s' allarga
que va á parar fins al *Cap*
de Bona Esperansa, ó siga
fins al punt, ahont comensar
deuria la humana quia...

¡si 'n tinguessim els humans!
En las dos vertents del Atlas,
á dreta y esquerra hi há
tot un reguitzell de pobles:
Marroch, Alger, Senegal,
el Congo, Tripoli y Túnis
fins arribar al instant
en que 'ns coloquem á sota
de la linea equinoccial.

L' Equador es la *cintura*
y ¡reparéu qu' elegant
y qu' esbelta se 'ns presenta
en nostre *mopa* de carn!

Com sota l' Equador creixen
las palmeras cimbrejants,
es aquí palmera esbelta
eixa *cin ura* ideal
que sembla que va á trencarse
y lluny d' aixó, al ondular,
té la gracia y gentilesa
de la palma equatorial.

Desd' aquí, 'l pais comensa
á aixamplarse y opulent
cap al Sud, la curva pren
una perspectiva extensa.

La Guinea y Bechualand
cap á l' un costat s' extenen,
mentres qu' al altre ja venen
Mossambich y Zululand
y allá en lo confí més alt
fortas, rodonas y ufanas
hi há las dos nacions germanas
del Orange y del Transwaal

Com ellas, qu' están tan altas
por son heróich destí,
també en lo cos femení
sobressurten las dos *gallos*.

Com ellas que, trepitjadas
's veuhen per mala estrella,
las *ancas* de la femella
son lloch de las *patacadas*.

Y 'ls *hemisferis* carnosos
que 'l *mapa* 'ns está mostrant
com els boers, van guanyant
mil aplausos ardorosos.

Y no ¡plausos de rutina
ó senzillament *manu l*,
sino en las masas carnals
de la *esfera* femenina.

Aquí, com als dos paissos,
hi ha l' etern camp de batalla
y 's resól tota baralla
demunt de eixos dos *palpissos*.

Y com al Sud africá,
demunt d' eixas prominencias
's ventilan las pendencias
ab surra vé y surra va!

Entre 'l Transwaal y l' Orange
hi ha una depressió molt fonda,
que com la del Assia, n' es
inexplorada é ignota.

No us aconsello qu' entrém
á dins; majorment, sens botas
de montar, puig la regió,
propia de la sona tórrida,
la forma un extens fangal,
es humida y calitjosa
y abunda en vegetació
y s' hi sent olor de sofre.

Sens dupte —la Ciencia ho diu—
en la regió misteriosa
hi ha volcáns, puig tot sovint
s' ouhen remors bastant fondas
y subterranis sorolls
y detonacions monstruosas
com si canóns y morters
fessin salvas. Y la pólvora
segons els exploradors,
no deu ser de mena bona
perqué 'ls hi tapa els esprits...
¡Sort de l' aygua de Colonia!

Aixís, donchs, senyors, jo crech
que puig que no tenim botas
de montar, ni cotó fluix,
ni essencias, incéns ó aromas,
obrarém molt santament
no aventurantnos en l' ombra
ni en los inminents perills
d' eixa regió misteriosa!...

Lo catedrático
M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

LA TOMASA
METAMÓRFOSSIS

—Ay, ay... Si no m' enganyo, aquesta es la Layeta, la filla del burot, la que va entrar d'aprenenta al taller... ¡Catsus y quins progressos! ¡Jo fos a fer!..

LA GASSA DEL AVESTRÚS

En Pepito té una idea per cassar par-
dals. Guarneix un niu ab mesch y ous
de gallina y aixís l' auvell que hi vagi
quedarà prés. En això 's presenta 'l seu

Y es tanta la emoció del xicot que li
cau el niu y 'ls ous van per terra...

Y 'l xicot fuig esparverat porque no
contava cassar *avestrússos* de tal tamanyo.

ELECCIONS

(CUADRET)

A mon germà Ramón

— **V**aja; jo no sé perquè ha de trigar tant. Per mi es que n'hi haurà passat alguna de crespa; no 'n pot ser d'altre.

Y la Colometa, tot es anar al balcó que dona al carrer, per si arriba 'l seu marit, arreglant, de pàs, la llantia qu'encesa permaneceix damunt la calaixera enfront d'un Sant Antoni, no sens murmurar alguna pregaria avans de surtir de la sala.

— ¡Reyna Santissima! No sé perquè s'hi ha de barrejar ell ab aixó dels partits y *leccions*, quan tot es una embusteria.

Las deu... Y encare no es aqui.

Efectivament; del campanar de la Catedral interrompent el silenci se senten las batalladas que vibrants, empaytantse l'una á l'altra, s'escampan per la Ciutat ensenyorintse uns moments de la atmósfera.

A la Colometa se li clavan al cor com punyentas sagetas fentla sospirar fondo, molt fondo.

De cop, ofegant sa respiració, anima son rostre, decanta la testa y com preparantse á escoltar una relació per teléfono, s'arredossa ab la má una orella, pera aixis poguer distingir millor unás petjadas que per la escala se senten.

¡Quin esbategar son cor!

Després corre furienta envers la porta, en tant va dient ab veu baixa, entre riallera y decidida:

— ¡Es ell! ¡Es ell!

Y depressa fá giravoltar la clau, mes... ¡Oh crudel desengany! en comptes d'en Felip, de son espós, es la vehina del pis de dalt que vé per demanar á la Colometa la deixi reposar una mica.

Ni may que ho hagués fet; puig un cop aquella dona pogué respirar, deslligántsel'hi la llengua, li notificá que de resultas de las *caricaturas*, per allá als barris de Sant Pere hi havian hagut tiros y gani- vetadas, resultant de las batussas un grapat de ferits y un pobre home casat y pare de familia sense vida.

— Jo hi vist la *camilla* en que 'l portavan y creguim; totam' hi trasbalsat.

¡Deu meu! ¡Deu meu! Quins trastórns hi ha per las casas.

Sols aixó faltaria á la Colometa, que, alicayguda y pesarosa, al sentir aytal nova arrencá en amarch plor nuántsel'hi las paraulas á la gorja.

— ¡Y are! ¿Qué té? ¿Qué li passa?— esclama la vehina sobressaltada y concirosa.

La muller d'en Felip rés sentia y deixant á la qu' en malhora entrá á sa casa, va corre vers una cambra—quinas portas obri de bat á bat produhint gros terratremol—per abrassar á n' el fillet de sas entranyas; un nen de sis anys més hermós que un sol, de caballera rossa com brins d'or y que dormia somrisent, com si 's trovés á la gloria.

Aquest, al sentirse sotraquejat se despertá, y trobantse las galtas humitejadas pel plor de sa mare y al mateix temps veyentla tant trasportada, no trigà en fer lo patarrell eixintli de sos ulls ardentas y cristallinas llágrimas.

La vehina tot era aconhortarlos afanyantse en sapiguer la causa de tal desespero.

— ¡Ay Ignacia, que soch desgraciada!—pogué exclamar al fi sanglotant la Colometa.

— Calmis dona—pro ¿qué li passa?

— Ell; el de casa hi era ab aixó de las votacions... ¡me l' haurán mort!

— ¡Reyna pura! ¿Qué 'm diu are? ¡Ay, Deu no ho vulgal!

— Ab lo que avuy he somniat, ja me la temia una desgracia, pero tan gran, nó.

— Bé, bé; sosseguis dona. Vosté al cap y á la fi ni siquiera sap ahont las *feya* aixó de las *laccions* el seu marit.

Ah, jo li asseguro que si hagués pensat ab lo trastorn que ab la malehida nova li havia de donar, no n' hi reso pas...

Una veu de *sochantre* vinguda dels pisos superiors tallá en sech las paraulas de la vehina.

— ¡Ay pobra de mi! Lo meu home 'm crida. Quin cap! Figuris qu' havia de pendre un bany d' asiento ab segó y no n' hi trovat en lloch de casa; oh, lo mal es qu' ell ja estava alleugerit de roba y... m' en vaig. . Ja baixaré després, ¿sent?... Y no 's capfi- qui... Sosseguis y tranquilisis... Ay, pobret Claudi com estornuda... li diré que á cal graner ja era tancat y que vosté m' ha afavorit ab una mica... No plori que no será cert... Fins després... Bona nit tinga.—

Un cop sigué fora la vehina, lo Colometa nandant en un mar de confusions, 's queda sanglotejant prop del bressol de son fill.

Ben bé feya mitj hora qu' aquella dona plena d'angoixa y 'ls ulls negats estava com abstreta, quan tot d' una, depressa, produhint molta fressa, com si l' empaytessin, senti com pujavan la escala.

¡Quina basarda s' apoderá de la Colometa!

Inconscientment va aixecarse pera obrir la porta, quan en aquesta hi ressoná un truch fort, segù, sech, d' aquells que per si sols demanan ab insistencia que 's franqueji 'l pás.

— ¡Felip!—va cridar ab veu potent pro tremolosa pel dupte que l' agullonava. ¡Felip meu!

— Obra, Colometa.

Al sentir la veu del seu marit fou tanta la emoció que d' ella s' apoderá, tanta l' alegria que de sopte va entrar en son cor que, tot just badada la porta, l' aymant esposa presa de gran excitació queya en terra, boy xerriquejantli las dents y movent convulsius sos membres.

¡Quin deliri en Felip! ¡Quina manera de petonejarla frenétich y abrassarla, pronunciantli á cau d' orella paraulas que feyan partir lo cor!

La vida de la Colometa 's veje seriament amena- ssada.

Gracias als cuidados de son espós que no la deixá ni nit ni dia y ab ajuda de la ciencia, pogué abandonar lo llit després de tres setmanas llargas...

Y quan, ja en la convalescencia, asseguda en la cadira damunt un coixí de plomas en Felip la mirava tan groga, havia de fugir de son devant porque las llágrimas el trahian.

Mes per fi, los jorns d' alegria tornaren. A la Colometa van enrogirsel'hi las galtas y 'n Felip ja no 's cuidá més que de casa seva.

Ara, quan recorda aquell dia, lo rostre se li encé

d' una manera estranya y tancant los punys esclama;
—Sou uns farsants tots els homes de la política.

A mi—gracias als meus companys que 's van vendre per quatre cuartos—per poch me matan. Vaig tenir sort de ser jove y robust que sinó, hauria anat á fer companyia al pobre *Manquet* que Deu l' hagi perdonat.

Y lo que més me cou, es que estant tancat á la Governació, lo capitost del nostre Centre, pel qui 'm sacrificava, encare está dejú de venirme á veure ¡mal llamp lo parteixil!

Desde aquella fetxa no pertany á cap cassino. Fora enfados, barallas y discussions.

Ell ja ho diu per xó... Si 'ls homes fossin tan hermosos de cor com ho son las ideas, encare tornaria á las mévas, pro aixó es tan difícil, com aixugarse 'l mar.

Y 's queda á casa, al costat de sa muller y de son fill que sab que no 'l trahirán.

FRANCISQUET MATINAS.

MITJA - NIT

Entre las onas dormidas
la lluna se va aixecant,
lo ventitjol ab las fullas
fentse petons van jugant.
Pujém dalt de la montanya,
guaytém la vall com s' estén;
au!... pujem'hi, aymada meva,
pujem'hi pausadament.
Gosém de tant bell misteris
vetllant lo somni del mon;
¿no sents el cor com batega
á cada estrella que 's fón?...
Guayta la ciutat malalta.
ajassada allá d enllá. .

¡Que cosas dirém als homes
al arribar l' endemá!...

J. M. CASTELLET PONT.

A UNA SILFIDE

Noya de can Moniatá
ets guapa com pocas n' hi ha,
pero segons tinch entés
lo que ab' tu 's vulgui casá
ha de se' al menos, marqués.

Trovas que no son prou bons
las dotzenas de minyóns
que 't venen á fe la llesca,
y 'l pobre que ab tu s' engresca
's topa ab tas pretensions.

Poch ni gens aixó t' escau,
puig apart de que no 't plau
cap jove de la encontrada,
m' han dit, pubilla salada,
que no tens de dot ni un clau.

De ta llibertat fent ús
pots esperá un princep rus
que 't vulgui fe' sa senyora,
mes, penso qu' á última hora
pescarás un gamarús.

Parlant sense afectació
dech dirte, hermosa Rosó,
que sent de can Moniatá,
't podria acontentá
un hereu de col y fló
com ara jo.

RAPEVI.

RAMPOYNAS

Es tant pessimista en Bosch
y tant gran es sa manía,
que molts cops al bo del día,
diu que tot ho veu molt fosch.

—¡Hola! ahont vas amich Isern?
't veig molt malhumorat.
—Noy, estich desesperat
y are m' en vaig á l' infern.

Mes com convencem no logra,
afegeix tot extranyat
—¿Que ignoras que soch casat?
are vaig á cá la sogra.

Li van fer saber la mort
d' un amich seu á n' en Pere,
y ell ab veu molt llastimera
va di «Ho sento...» y era sórt.

Es tant enemich l' Ambrós
del poder inperialista,
que ni 's parla ab en Batista
puig té un rey ficat al cos.

B. RAMÉNTOL.

GASGABELLS

Digui al veuret de dimoni
disfrassada: —Si al infern
son aixis tots los diables,
ja renego jo del cel.

Ab sous de ta deshonra
richs trajos t' has comprat,
joyells y altras alhajas
que no habias dut may
y qu' ara molt ostentas
ab necia vanitat.

Tu sí que pots ben dirne,
qu' un bombo vas comprar
y ab ell ta vil deshonra
per tot vas pregonant.

A pesar de que 't professo
un carinyo tan inmens,
crudel dolor m' acongoixa...
¡que no 't pugui estimar mes!

MARIANO MATABROCA.

ESPURNA

Lligant taps de gaseosa
ma mullé y jo 'l temps passém;
¿Y encare hi ha qui dir gosa
que ab ma muller no lliguém?

RAMPELLS.

CUENTO

Després de haver fet moltas disbaxas menjant y bevent, un tranquil de primera caygué malalt. Lo metje li preguntá si havia anat de cambra.

—La vareig fer pintar per aquestas fetas; li respongué.

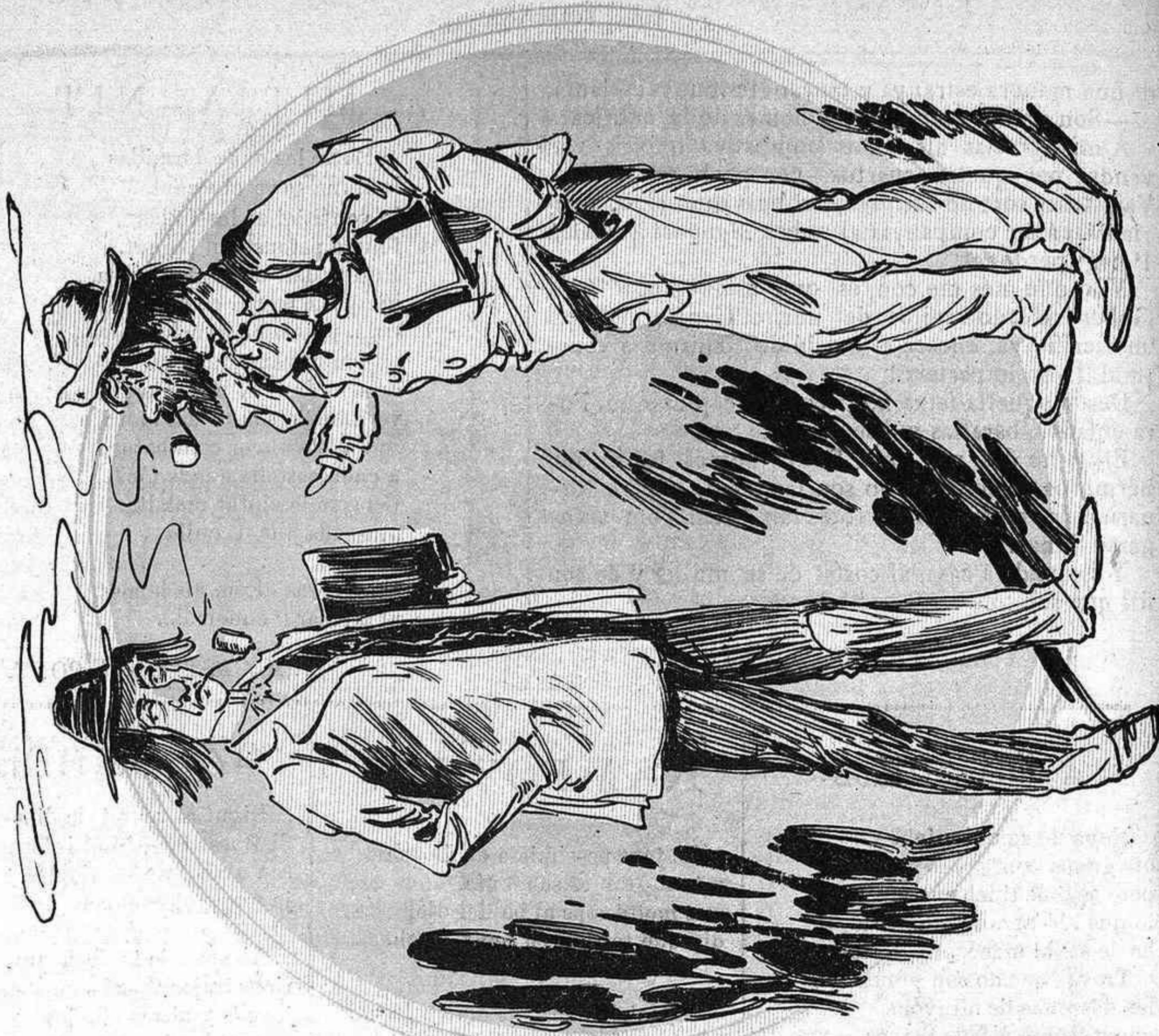
—Vull dir si aneu bé...; insisti 'l doctor.
—Vaig comprarme una garibaldina y no vaig malament are que fá fret; replicá.

—Home de Deu!, exclamá 'l galeno: vull dir de quin color aneu.

—Ah! Claret, claret, com un raig de canti; vá fé 'l pacient.

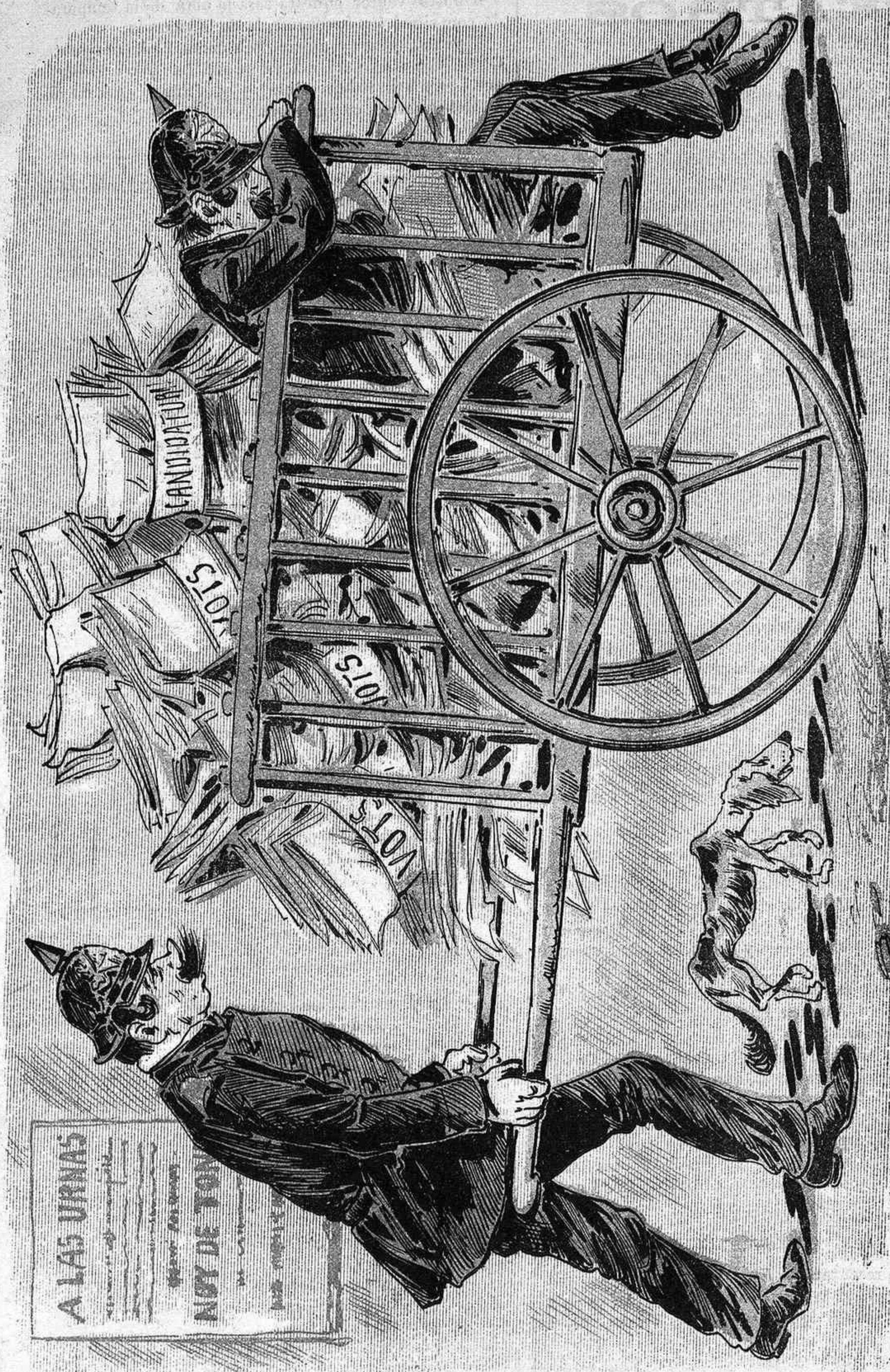
(Lo metje encara riu.)

FRA FIL FORT,

«SenOr don Pla nas icaSabra Que el De casa, botara toDas las begad As gue puede cuan Tal gue nOs den. El estanCo u otro pasamiento dicoroSo...»

—El premi d' honor, á la Exposició l' han donat á n' en Sorolla, ¿verdad? ¿verdad?
—Res, quatre bunyols. El jurat no 'ns ha dat res á nosaltres porque som modernistas y ens tenen enveja.
—Si, y el públich no 'as enten porque es molt burro!

—¡Rediez! ¡como pesan las condenadas! Esta vegada el reparto será mas cargós por el aumento de todo nuestro Cuerpo, que es el verdadero Cos electoral.

TEATROS

ROMEA

No podia estrenarse en pitjor nit lo diálech de 'n Coppée *La cita*, arreglat molt discretament per lo Sr. Blanch y Romaní.

Era dimecres passat, que la funció estava dedicada al venerable Pí y Margall, qui no assistí per rahóns fàcils de comprendre encare que no las hagués manifestat en la carta qu' enviá y que llegí l' actor Sr. Goula.

Un públich disposat á cridar; *Visca .. aixó!* y; *Visca... alló!* ¿qué se li endonava de la delicadesa de la tal obreta, modelo de concepció, moralíssima dintre 'l perill y sugestiva?

Per aixó... y per alló, á pesar de la justesa d' interpretació per part de la Sra. Clemente y Sr. Goula, no acudí á *La cita* l' éxit qu' era d' esperar.

NOVETATS

Frégoli tots los días y en lo present any fá una temporada tan brillant, que no recordém haberla vist may en nostres teatros, lograda per cap artista ni per cap espectacle.

En honor de la vritat, lo trevall del genial artista se fa mereixedor al més gran éxit, puig es increible que cápiga tant art, agilitat, discreció y voluntat extraordinaria en una sola persona.

Hi ha que veurel pera admirarlo.

No citarém en quin passatemp hi está millor; en tots á nostre entendre está á igual altura, pero com siga que en *Eldorado* hi executa tots los trevalls que s' han vist en teatros, circos y cafés cantants, en aquesta obra es ahont hi *derrotxa* son art sobrenatural.

Los plens que fá son extraordinaris y creyém que son ab molta justicia.

Está en preparació *L' Ape* que segons noticias es lo *summum* de son trevall.

CATALUNYA (Eldorado)

La sarsuela *Los locos* original de Sanchez Pastor y Montesinos, tindria lo mateix éxit si la música fos suprimida del tot. No hi fá cap falta, puig es un verdader jugueta escrit ab molta gracia y ahont los *retruécanos* hi jugan un paper principal.

Molta part del bon éxit que lo jugueta *Los locos* ha lograt, lo deu lo Sr. Sanchez Pastor al Sr. Pinedo que hi está archi-superior.

Es la verdadera antitessis del trevall que feya en lo clown de *La alegría que pasa*, que ha tingut una vida tan efímera que ha sigut retirada del cartell sens arribar á la 10.ª representació, y aixó que en aquet teatro hi han hagut esperpentos que han lograt la 50.^a

No creyém que al Sr. Rusiñol li quedin novás ganas de traduhirse sas obras al castellá, ni de donarlas á companyías del género chico.

TIVOLI

Ha anat representantse *El presilari* que cada día obté més bon éxit vejentse ovacionats los autors y principals intérpretes de la mateixa Sta. Garcia y senyor Capsir.

Las carceleras també es de las obras que han fet lo gasto de la setmana que á pesar del número de representacions que porta, es sumament aplaudida.

A nostre veurer aquesta será la obra de la temporada, com sigué *Les barraques*, la de la passada.

Pera ahir estava anunciat lo beufici de la senyoreta Garcia formant part del programa *La buena sombra* que estrená en nostra ciutat y que fins al present no ha trobat artista competidora.

GRAN-VIA

El Juicio oral en aquet teatro no ha tingut més éxit que 'l degut y el que esperavam.

Malaguanyat gasto de decorat y atrés que s' hi ha empleat, aixis com també la exhibició *pcntorrillesca* que hi ha en sas últimas escenas, que dit sia *inter nos*, la Sra. Sánchez las *gasta* de *mistö*.

Pera demá está anunciat lo beufici del Sr. Royo, director de la companyia. Preveyém un plé.

UN CÓMICH RETIRAT.

¡QUIN ÉXIT!

Á un novell autor dramátich carregat de pretensions, váren estrenarli un drama que, per ell, valia molt.

En la nit del tal estreno s' estava l' autor tot sol al café, esperant ab ánsia á un seu amich dels millors encarregat d' innovarli l' éxit de l' obra quin fós.

Á las onze aná á trovarlo al café aquell amich, donchs, y al entrar vá preguntarli:
—¿Ja ha passat l' acte según?
=Com una seda (va dirli).
Ja ho crech que ha passat, Del tot!
¿Com desde mitj primer acte ja anat desfilant tothom!...

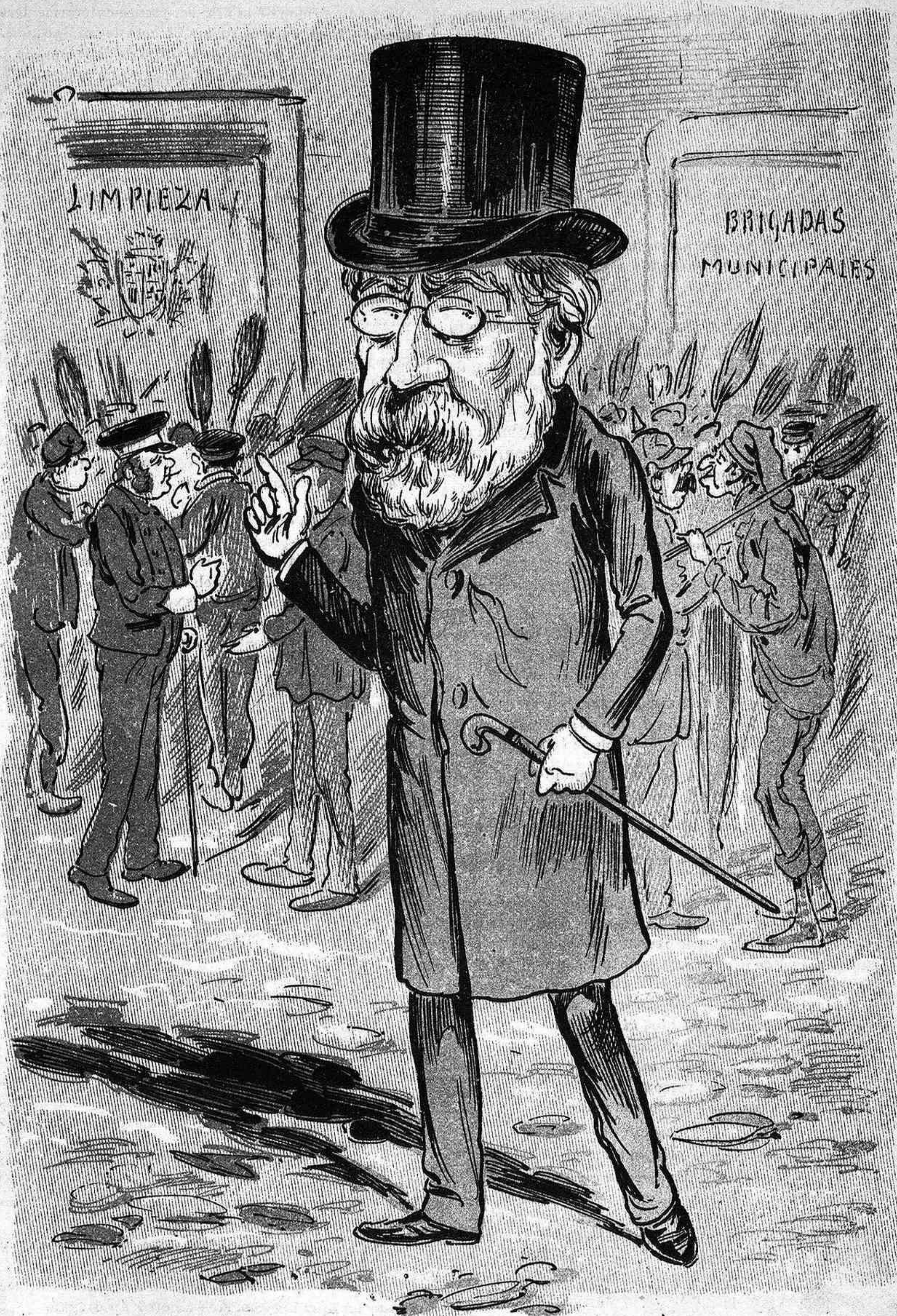
ROGATIVAS

Feyan al méu poble un any professó de rogativas á fi de que no glassés lo fret als ceps de las vinyas.

Lo qui portava la creu (que no anava gayre á missa) contan que al atravessar la vinya la comitiva palpá de pas els séus ceps y, notant per sa sort trista qu' eran glassats casi tots, deixá aná ab molta malicia la creu á terra, dihent:
—Ja la pot portar qui tinga ganas de durla, que á mí, la veritat siga dita, ja no hi há pas professó que 'm pugui salvar la vinya.

PEPET del CARRIL

LA TOMASA
PREPARATIUS.

—Si es cert que aquet es el cos electoral de Barcelona, tant se val que m' en torni á Madrit y deixemnos de Federacions ni moxigangas.

Bibliografia

Ultimament hem rebut las següents obras cómicas y dramáticas:

Gent de vidre, drama en tres actes y en prosa, original de D. Manel Rovira y Serra, estrenat ab extraordinari éxit en lo teatro Romea en la vetlla del 25 de Janer passat.

Dita obra está impresa ab un luxu extraordinari y forma un abultat tom de unas 200 páginas esmeradament impresas, venentse al preu de 2 pessetas en las principals llibrerias.

Los desheredados drama en tres actes y un epílech original de Joseph Nogué y Roca, estrenat ab gran éxit en lo teatro Nou Retiro en la nit del 22 Decembre últim.

Com no coneixém la obra, hem tingut lo gust de fu llejar l' exemplar y per sa lectura, no 'ns ha sorprés l' éxit que tingué, puig es un drama de sensació y demostra las rellevants qualitats de son autor.

Com siga que *Los desheredados*, es traducció de *En Joseph Valldaura* del mateix autor Sr. Nogués, 'ns ha estranyat no haberlo vist en nostres teatros y majorment en la passada temporada que haurian sigut necessarias obras de empenta, com no duptém ho es *En Joseph Valldaura*.

Els dos Conills, juguet cómich en tres actes y en prosa, arreglat del Sr. Fuentes (fill) estrenat ab gran éxit en lo teatro Romea en la nit del 13 Novembre passat.

Marta!... Marta!! joguina en un acte y en prosa, arreglo també del esmentat Sr. Fuentes (fill) estrenada ab gran aplauso en la funció de Ignocents, celebrada en lo teatro Principal en lo día 21 Decembre de 1899.

Lo recort de Mossen Angel, drama en 3 actes y en prosa, original de J. Vidal y Jumbert, estrenat ab extraordinari éxit en lo Centre Católich de Granollers.

A tots los autors remerciém sa atenció y per lo tant los envios que 'ns han fet de sas aplaudidas obras.

Campanadas

Diu que l' arcalde de Barcelona ha rebut peticions de datos y antecedents sobre l' estat económic de nostra corporac ó municipal, per part de varias entitats que segurament volen pendre part en lo próxim empréstit para la unificació y conversió del Deute municipal.

La contestasió del Sr. Amat per ser verídica, hauria de cantarse ab música de *Ki-ki-ri-ki*.

«Donya Ramona
(ó Barcelona)

bona persona...

pero no paga lo que deul!»

✱

L' Arcalde ha amonestat á certs empleats del Palacio de Bellas-Arts, porque exigían *anguila* als que visitavan dita dependencia.

¡Mal fet!

Y es mal fet, perquè 'ls empleats son com tots los seus congéneres unas *formiguetas* y si las *anguilas* no surten de 'ls visitants, sortiran sens dupte d' un altre puesto Y qui sab que será pitjor.

✱

Llegeixo en un periódich católich, que l' altre dia tingué lloch en lo carrer del Hospital la fira de Sant Pons

Vaig adonármén de la fira pero sense enterarme del significat ni de la materia qu' era objecte de transaccions.

'S tracta d' una herba que 's titula de Sant Pons, la qual segons sembla, té la virtut de impedir que 's fassin xinxas en los mobles.

Ignoraba també la propietat d' aquesta planta y no puch menys de plányer al vehi *Gior*, l' inventor de 'ls polvos insecticidas, que no tindrà altre remey que plegar la botiga.

Aixó si; segons m' avisa un creyent ab las virtuts maravellosas de l' herba de Sant Pons, es necessari que cada setmana 's tregui l' herba á pendre 'l sol.

Y junt ab l' herba, los mobles sobre los qu' estiga depositada.

Ab l' advertencia de que si no 's compleix ab aquest precepte rigurosament, Sant Pons no garantisa lo de las xinxas

La veritat es que pera aytal miracle no necessitavam á Sant Pons, puig totas las donas de sa casa saben de sobras que si un cop á la setmana 's treuhen los mobles á orejar no 's crien *inquilinos* en los mateixos.

Y per arribar á n' aquest resultat no hem de refiarnos per rés de Sant Pons ni de l' ánima que l' aguanta.

Respiri, donchs tranquil lo senyor *Gior* que no li farà la competencia Sant Pons en sa especialitat.

✱

Al Japó s' ha ofert la presidencia del Consell de ministres á quatre ex-presidents y cap d' ells vol acceptarla; de manera que 'l Mikado (l' emperador) no sab ja á qui dirigir-se per conferirli 'l càrrech.

¡Qué felissos son los japonesos!

Aquet poble qu' avans d' ahir estava al nivell de 'ls xinos, avuy ja 'ns dona llisons als europeus.

¡Qué més voldriam los espanyols sinó que cap polítich volgués governarnos!

La llástima es que no *caerá esa breval*..

Ja ho deya en Colomer.

«Lo japonés es molt trempat,
molt tranquil
y molt gat.»

✱

La distingida *Societat Coral Euterpe de Clavé* está preparant pera lo present any una brillant temporada de concerts en que hi figuran notables composicions de reputats mestres.

Debutará en los mateixos com á mestre director de la Societat coral lo llorejat mestre compositor D. Sebastiá Rafart.

Lo primer concert de la temporada, tindrà lloch lo di lluns de Pasqua dia 27 del corrent Maig.

Oportunament ja publicarem lo programa que sabem será sumament extraordinari.

✱

Segons dihuen los periódichs de Madrit en só de plany lo monument aixecat á n' en Cánovas en la plassa del Senat, es objecte per part de 'ls xicots de tota mena de insults y tropelias.

La estátua serveix de blanch á escamots de quitxalla que l' apedregan continuament

¡Qué hi farém! Cosas qu' han de ser! Planetas de las personas. . ó de las estátuas!

Per algo dihém á Catalunya que 'ls xicots «son pitjors que la justicia ordinaria».

Ja que 'ls homes van cometre la torpesa d' aixecar la estátua ¿qué hi farém si 'ls xicots l' apedregan?

✱

A Elche ha mort l' actor Sr. Llorente que desempeña-
va lo paper de Pantoja en *Electra*.

Ab aquest, ja son tres los que desempeñavan tal paper
qu' han mort en lo poch temps que *Electra* té de vida.

Els catòlics dirán; — És clar; com que representan una
obra tan pervertida, Deu los castiga.—

Y 's avansats dirán; — La consecutiva mort de 'ls que
representan lo paper reaccionari en *Electra*, significa que
la reacció ha de morir.

Y tutti contenti.

Quan lo evident es que 's moren perquè están cansats de
viure, puig Deu no fa més que lo que Nostre Senyor vol

Y qui vulgui saber més á. . Salamanca.

✱

Lo rey de Italia s' ha convertit al automovilisme.

Segons sembla li ha agradat tant la nova moda, que ha
encarregat á una fàbrica d' automòvils la construcció d'
un especial pera 'l seu ús, ab tots los adelantos que s' han
introduhit en aquest sport.

Molt bé; s veu que Victor Manuel III no vol morir á
mans d' un regicida com lo seu pare

L actual rey de Italia prefereix que un automòvil l
tiri enlayre perquè ja se sab qu' entre las delicias del nou
sport, s' hi compta aques a; la d' anarsen al altre mon ab
una velocitat de 80 kilòmetros per hora.

A bé, que també li serviria per anarsen á la frontera á
gran velocitat, cás de que 'ls Saboyas s acabessin de po-
pularisar á Italia

✱

A Nova York ha sigut condemnat á un any de presó,
un individuo que havia contret matrimoni ab quinze do-
nas distintas

Ve á resultarli á rahó de vintieinch dias de *torre* per
cada una de las donas enganyadas.

Y aixó que 'l móvil que l guiava era altament utilitari
puig si s' havia decidit á fer lo salt mortal 15 vegadas
consecutivas, era per apoderarse de 'ls dots.

Suposant que la dotzena y quart de famellas que li han
donat sa blanca má, tinguin mare totes, resultarà que n
Meyer (aixís se diu lo poligamo) té quinze sogras! ¡quinze!

Potser aquesta consideració es la que ha influhit més en
l' ánimo de 'ls jutjes, per condemnarlo no més que á un
any de presó

La verdadera pena comensará per ell lo dia que 'l dei-
xin anar.

Allavors, ab quinze sogras
y quinze donas ¡pobret!
ja cal que s prepari en Méyer
á pagar lo mal qu' ha fet.

✱

La corrida de toros novillos que diumenje passat se don-
gué en la plassa de la Barceloneta, se vejé sumament con-
correguda de manera que casi l' omplenava

Lo bestia lidiat fou perteneixent per meytat á las gana-
derias de Fillas de Aleas, y fou de primera, y hasta digne
de figurar en corridas de cartell.

Los espasa se portaren brillantment, distingintse lo
Saleri que li tocá lo novillo més flux y manso de la tarde.

També s acreditá en *Calerito* (nou en aquesta plassa)
aixís com també lo *Camisero* que ja s' ha fet l' imprescin-
dible en novilladas.

De la gent de peu cal distingir al banderillero *Negríto*
y en *Bonifa* qu' es un notable peó de brega.

Dels picadors, *non ragionar di lor.*

Pera demá festivitát de la Ascensió s' anuncia una cor-
rida ab gran rebaixa de preus, figurant com á matadors
los coneguts *Negríto* y *Gordito* y de sobressa ient lo tan
brau banderillero com notable peó *Bonifa* matantse ade-
més un toro per medi d' un aparato electre magnétich.

Ab tant variat programa, preveyém un plé.

✱

Per si no se n' havian enterat en l' orgue de 'ls *perdigots*
aquí va lo complot ó conjura que podriam titular del Nou
Retiro.

En Comas y Masferrer cridá á son domicili á un adro-
gueret de la Barceloneta apodat *Torretas*, qu' es al mateix
temps arcalde de barri y president del Circul fusionista
de la barriada y entre 'ls dos concertaren un plan per
evitar á *tota costa* lo meeting catalanista. Al surtir de ca 'n
Comas, l' apodat *Torretas* s' dirigi en busca de un tal Lleo-
nart (á) *Matari*, vispresident de l' Associació de 'ls coros-
de Clavé (*¡qué honor para la familia!*) y d' en Deu, car-
boner de la Barceloneta.

Entre tots tres, reclutaren 10 galifardeus á la societat
coral «L' Artesana» y uns 40 á «L' Olla». Los restants
fins á 90, surtiren de lo més escullit de la pilleria de l'
Ostia.

Després de fer beguda en lo cassino de *L' Olla* y en lo
Cassino fusionista, van anarse 'n al Nou Retiro dividits
en dos grupos, manat l' un per en Lleonart y l' altre per
un municipal nomenat Alvarez, al que se li van prometre
'ls galons de cabo. Lo primer duya 'l gat dins d' una
cuixinera.

Un cop arrivats al teatro y mitj paperinas, van promou-
re l' escándol que sab tothom y luego se n' anaren al Ca-
ssino, ahont tingué lloch lo distribució de fondos, á rahó
de *nap* per barba, ab la circumstancia de que 'n *Torretas*
que n' havia rebut dos, va estafarlos noranta duros.

Aquesta es la veritat del complot, que per cert semb a
una novela per entregas.

SECCIO TELEGRAFICA

(Servey particular adelantat — pe 'l *fil especial* de
LA TOMASA—qu' encare ningú may no li ha trencat)

ASSOCIACIÓ DE 'LS COROS, —13. A última hora.
A horas d' ara encara no m' han despatxat d' aquí, á pe-
sar de haver format entre 'ls bretols de l' Ostia fent a-
migable conxorxa ab un defraudador de l' Associació y
ab la honrosa companyia de matuters y reventa-pisos.
Jo mateix estich assombrat de la passivitat de 'ls meus
consocis: ¿Estará també podrit aixó com lo resto de
Dinamarca?

MATARI.

PORTA DEL SOL, —12. A l' hora de *¡arriba car-
tróns!* Ja está tot preparat. Las urnas en los seus llochs
respectius. Los morts á punt d' votar com un sol... mort.
Los municipals, escombriayres y demés faramalla, de-
gudament instruhits. No més falta donar'hi l' última
empenta y que soni l' hora sacramental. Quan jo diga
¡suelten todos! caretas avall y urnas amunt... Sobre tot
¡manos limpias!

DON SEGIS.

LA PUBLI, 13 —A l' hora de las rehabilitacions.
Ara s' ha demostrat que no era jo 'l gat que duya en
Lleonart (á) *Matari* dintre 'l sach. Jo soch un' altre gat.
Escaldat, per servirlos. Y soch gat escaldat desde que
á Sant Gervasi vaig exercir de Don Tancredo mentres
un fulano feya de toro. Molts dihen que desde allavo-
ras las *Xirigotas* 'm surten romas. No fem bromas. Qui
las vulgui ab punxa que 's posi al meu puesto á l' hora
de las garrotadas. La meva punxa y 'l tarot de cinch
pisos de 'l company *Figasola* ja han pasat á la historia.

XIRI-GOTAS.

LITOGRAFIA BARCELONESA

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

UN DIÒGENES AB PIPA

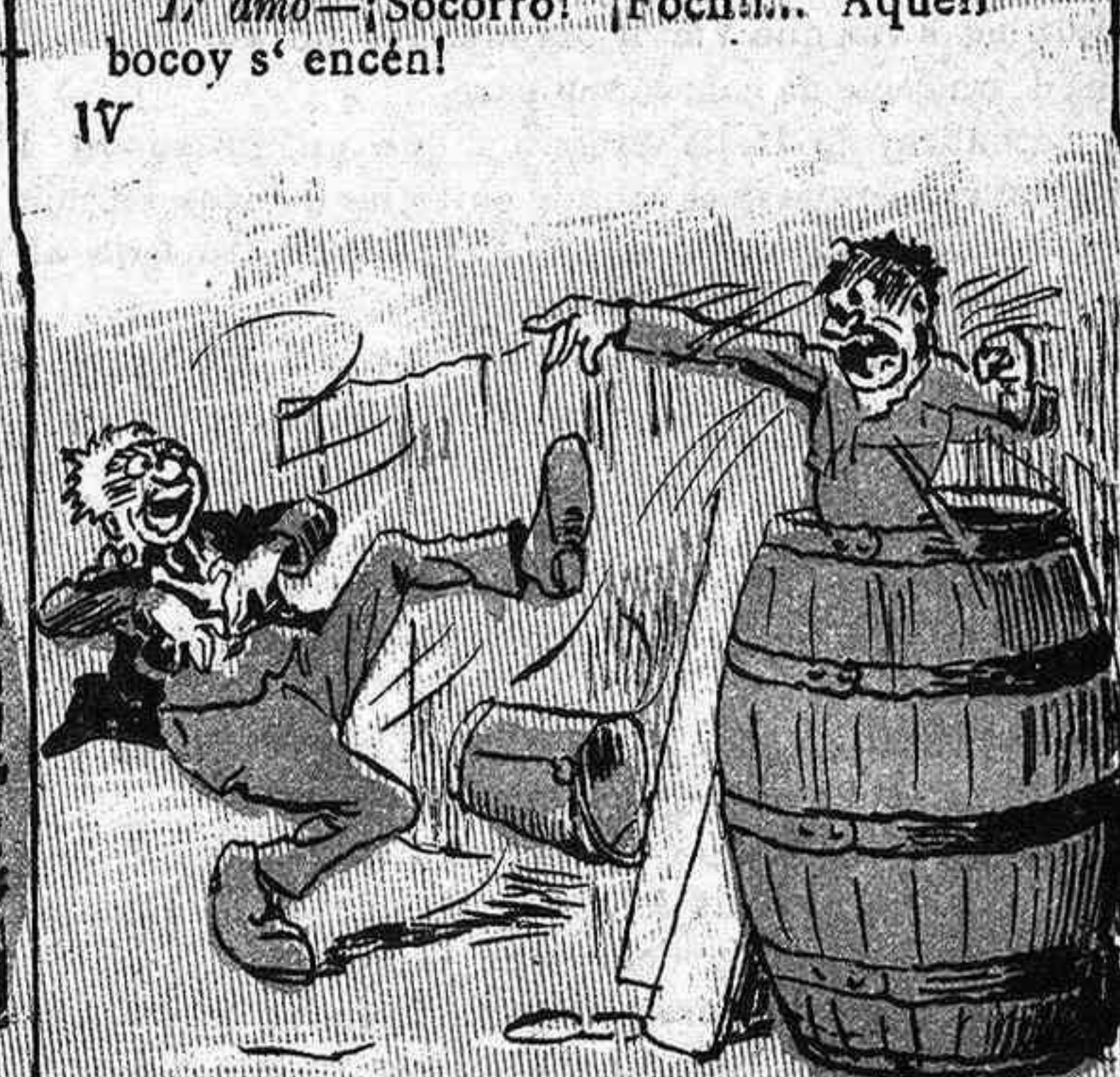
I
—Vet' aquí una habitació desllogada que vindrà al *pelo* per passar'hi la nit...
II Un quarto aixís y una bona pipa... ¿per-
qué vull més felicitat!

II
I' amo—¡Socorro! ¡Foch!!... Aquell bocoy s' encén!

III
—Veyám si encara hi seré á temps..
¡Aygua vall!

IV
Y mentres 'l Diògenes surt fet un pop, tremolant d' ira l' amo del bocoy, tranquil, 's clava un tacó de riure.

ABEL CLAVE,

